

Cirkulære om organisationsaftale for

**Lærere m.fl. ved almen voksenuddannelse,
forberedende voksenundervisning og
ordblindeundervisning**

2008

Cirkulære af 19. december 2008

PKAT nr. 620

J.nr. 07-333/21-23

Perst. nr. 080-08

PKAT med specifikation	620
Organisationsaftale	Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation
Forhandlingsberettiget organisation(er)	Lærernes Centralorganisation Niels Hemmingsens Gade 10, 4. sal 1153 København K Tlf.: 33 76 86 96 Fax: 33 76 86 97 Email: lc@skaf-net.dk www.lc.dk
I tilfælde af afsked kontaktes	Medlemsorganisationens hovedkontor eller lokalafdeling, jf. fællesoverenskomsten. Landsforbundet af Voksenundervisere (LVU). Fra 1. januar 2009: Uddannelsesforbundet, Nørre Farimagsgade 15 1364 København K. Tlf.: 70 70 27 22 Email: info@uddannelsesforbundet.dk www.uddannelsesforbundet.dk
Pensionskasse	Lærernes Pension A/S For allerede ansatte ved VUC København indbetales pensionsbidraget til PFA Pension.
ATP-sats	ATP, sats A

Indholdsfortegnelse

Cirkulære

Generelle bemærkninger	5
Ikrafttræden	5

Organisationsaftale

Kapitel 1. Organisationsaftalens område	7
§ 1. Organisationsaftalens dækningsområde	7
Kapitel 2. Løn mv.....	8
§ 2. Lønssystemet.....	8
§ 3. Basisløn i perioden 1. april 2008 – 31. marts 2009	8
§ 3a. Basisløn fra 1. april 2009	9
§ 4. Tillæg.....	10
§ 5. Pension	11
§ 6. Arbejdstid.....	11
§ 7. Deltidsansættelse.....	12
§ 8. Timelønsansættelse.....	12
§ 9. Overgangsordning for medarbejdere, der er ansat før den 1. april 2008..	13
§ 10. Ikrafttræden	13
Bilag 1. Protokollat om arbejdstid mv.	15

Cirkulære om organisationsaftale for lærere m.fl. ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning

Generelle bemærkninger

Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation har med virkning fra 1. april 2008 indgået vedlagte organisationsaftale for lærere m.fl. ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning.

Organisationsaftalen supplerer den til enhver tid gældende fællesoverenskomst mellem Finansministeriet og Statstjenestemændenes Centralorganisation II (COII), Lærernes Centralorganisation (LC), og Overenskomstansattes Centralorganisation (OC).

Alle lønninger og tillæg i organisationsaftalen og protokollat er anført i grundbeløb pr. 1. oktober 1997, medmindre andet er anført.

Ikrafttræden

Cirkulæret har virkning fra 1. april 2008. Bilag 1: Protokollat om arbejdstid mv. for lærere ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning træder i kraft den 1. august 2009.

Cirkulære af 27. april 2007, (Perst. nr. 50-07), om Regulativ om løn- og ansættelsesvilkår vedrørende lærere og ledere ved voksenuddannelsescentre, ophæves 1. april 2008. I perioden 1. april 2008 – 31. juli 2009 følges arbejdstidsbestemmelserne i de (amts)kommunale overenskomster, som cirkulæret henviser til.

Finansministeriet, Personalestyrelsen

Den 19. december 2008

P.M.V.

E.B.

Per Gårdsted Jensen

Organisationsaftale for lærere m.fl. ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning

Organisationsaftalen supplerer den til enhver tid gældende fællesoverenskomst mellem Finansministeriet og Statstjenestemændenes Centralorganisation II (COII), Lærernes Centralorganisation (LC), og Overenskomstansattes Centralorganisation (OC).

Følgende bestemmelser i fællesoverenskomsten finder dog ikke anvendelse:

- a. § 7, stk. 1 og 2 om pensionsbidrag
- b. § 24, stk. 2, 1. punktum og stk. 3 om anvendelse af timeløn.

Kapitel 1. Organisationsaftalens område

§ 1. Organisationsaftalens dækningsområde

Organisationsaftalen omfatter:

- a) Lærere ved almen voksenuddannelse i henholdsvis staten og ved selvejende institutioner, hvor kompetencen efter lovgivningen til at fastsætte eller indgå aftale om løn- og ansættelsesvilkår er tillagt finansministeren
- b) Lærere ved forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning på de nævnte institutioner, når undervisning på disse områder sker i tilknytning til almen voksenuddannelse
- c) Lærere ved danskuddannelse for voksne udlændinge, der udbydes af Voksenuddannelsescentre (VUC'er) efter aftale med en kommune
- d) Konsulenter i tilknytning til ovenstående undervisningsområder
- e) Indtægtsdækket virksomhed i tilknytning til de nævnte undervisningsområder.

Cirkulærebemærkninger:

Der er ikke ved beskrivelsen af dækningsområdet foretaget nogen begrænsning i forhold til de opgaver lærerne hidtil har kunnet løse ved voksenuddannelsescentre (VUC'er).

Månedslønnet personale, der ansættes efter denne organisationsaftale, ansættes normalt uden tidsbegrænsning. Hvis der foreligger konkrete årsager, som kan konstateres før ansættelsen, kan tidsbegrænset ansættelse dog ske.

Stk. 2. Undtaget fra organisationsaftalen er lærere m.fl. ved Kriminalforsorgens institutioner, der er ansat til undervisning på de i stk.1 nævnte områder.

Kapitel 2. Løn mv.

§ 2 Lønssystemet

Lønssystemet består af en basisløn, jf. §§ 3 og 3a, der kan suppleres med en tillægsdel, jf. § 4.

Stk. 2. Lønssystemet er etableret i henhold til den til enhver tid gældende rammeaftale om nye lønsystemer, for tiden rammeaftale om nye lønsystemer af 19. november 2003 (Perst.nr. 076-03), hvis bestemmelser gælder, hvor intet andet måtte være nævnt i denne aftale.

§ 3. Basisløn i perioden 1. april 2008 – 31. marts 2009

Basislønnen til lærere ved AVU, FVU og ordblindeundervisning udgør i forhold til pågældendes lønanciennitet følgende årlige grundbeløb (1. oktober 1997-niveau):

Basisløntrin	Basisløn Provinsen	Basisløn Hovedstaden
1	220.800 kr.	229.400 kr.
2	235.800 kr.	242.600 kr.
3	256.500 kr.	260.350 kr.

Oprykning til højere basisløntrin sker efter 4 år.

Stk. 3. For lærere på personlig ordning udgør basislønnen pr. 1. april 2008 (1. oktober 1997-niveau):

Basisløn Provinsen	Basisløn Hovedstaden
269.000 kr.	271.000 kr.

Cirkulærebemærkninger:

Lærere på personlig ordning er lærere/ overlærere, der forud for organisationsaftalens ikrafttræden var aflønnet i et lønforløb bestående af de (amts)kommunale løntrin 37,38,40 og 42 eller 43 samt øvrige lærere/ overlærere med personlige lønforløb over (amts)kommunalt løntrin 31.

Stk. 4. Basisløn til konsulenter udgør: 289.400 kr. (1. oktober 1997-niveau).

Cirkulærebemærkninger til stk. 1-4:

Vedrørende overgangsordning, henvises der til § 9.

Stk. 5. Til basisløn provins er henført kommunerne i det statslige stedtillægsområde II-IV og til basisløn hovedstad er henført kommunerne i det statslige stedtillægsområde V og VI.

Cirkulærebemærkninger:

Stedtillægsinddelingen følger stedtillægsinddelingen for tjenestemænd, for tiden bilag 1b i aftale af 7. december 2006 om ændring af aftale om justering af tjenestemandslønninger mv. fra 1. april 2005 samt om andre lønmæssige ændringer som følge af kommunernes ændrede fordeling på stedtillægsområder med virkning pr. 1. januar 2007.

§ 3a. Basisløn fra 1. april 2009

Med virkning fra den 1. april 2009 ændres basislønnen for lærere ved AVU, FVU og ordblindeundervisning til følgende årlige grundbeløb i forhold til pågældendes lønanciennitet (1. oktober 1997-niveau):

Basisløntrin	Basisløn Provinsen	Basisløn Hovedstaden
1	224.500 kr.	229.400 kr.
2	240.500 kr.	242.800 kr.
3	259.200 kr.	261.200 kr.
4	269.000 kr.	271.000 kr.

Stk. 2. Oprykning til højere basisløntrin sker efter 4 år.

Stk. 3. For lærere på personlig ordning er basislønnen uændret, jf. § 3, stk. 3.

Stk. 4. Med virkning fra den 1. april 2009 ydes der til lærere på personlig ordning, jf. stk. 3, et pensionsgivende tillæg på 6.200 kr. i årligt grundbeløb (1. oktober 1997 niveau).

Stk. 5. Med virkning fra den 1. april 2009 udgør basisløn til konsulenter 296.000 kr. (1. oktober 1997-niveau).

Stk. 6. Til basisløn provins er henført kommunerne i det statslige stedtillægsområde II-IV og til basisløn hovedstad er henført kommunerne i det statslige stedtillægsområde V og VI.

Cirkulærebemærkninger:

Stedtillægsinddelingen følger stedtillægsinddelingen for tjenestemænd, for tiden bilag 1b i aftale af 7. december 2006 om ændring af aftale om justering af tjenestemandslønninger mv. fra 1. april 2005 samt om andre lønmæssige ændringer som følge af kommunernes ændrede fordeling på stedtillægsområder med virkning pr. 1. januar 2007.

§ 4. Tillæg

Der er mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation aftalt følgende tillæg:

Stk. 2. Til lærere ved almen voksenuddannelse og forberedende voksenundervisning ydes et pensionsgivende undervisningstillæg på 13.800 kr. årligt (niveau pr. 1. oktober 1997).

Stk. 3. Til lærere ved ordblindeundervisning og ved danskuddannelse for voksne udlændinge, ydes et årligt pensionsgivende undervisningstillæg på kr. 29.200 (niveau 1. oktober 1997).

Stk. 4. Til lærere, der både varetager almen voksenuddannelse og ordblindeundervisning henholdsvis ved danskuddannelse for voksne udlændinge ydes tillæg efter stk. 2 og 3 forholdsmæssigt i forhold til undervisningens fordeling på områderne, og opgøres 2 gange årligt i forhold til semesterplanen.

Cirkulærebemærkninger til § 4, stk. 4:

Ved væsentlige ændringer i semesterplanen, forudsættes tillægget ændret med fremadrettet virkning.

Stk. 5. Der kan lokalt aftales funktionstillæg, kvalifikationstillæg, engangsvederlag og resultatløn efter reglerne i den til enhver tid gældende rammeaftale om nye lønsystemer.

Cirkulærebemærkninger til § 4, stk. 5:

Tillæg til stedfortræder og tillæg for varetagelse af pædagogiske/administrative opgaver er ikke længere centralt aftalt, men kan indgå i de lokale forhandlinger.

§ 5. Pension

Pensionsbidraget udgør 17,3 pct. af de pensionsgivende løndele. 1/3 af pensionsbidraget anses for at være den ansattes eget bidrag. Lønspecifikationen skal indeholde oplysninger herom.

Stk. 2. Ansættelsesmyndigheden indbetaler pensionsbidraget til Lærernes Pension A/S.

For allerede ansatte ved VUC København indbetales pensionsbidraget fortsat til PFA Pension.

Stk. 3. Allerede ansatte ved VUC fra '93-gruppen bevarer den personlige ordning om forhøjet pensionsbidrag på 2,5 pct. Pensionsbidraget for denne gruppe udgør således 19,8 pct.

Cirkulærebemærkninger til § 5, stk. 3:

Det forhøjede pensionsbidrag bevares ved direkte overgang til ansættelse ved et andet VUC inden for organisationsaftalens område. Ved direkte overgang forstås overgang inden for organisationsaftalens område, hvor der højst er to måneder mellem de 2 ansættelsesforhold.

Ansatte med ret til det forhøjede pensionsbidrag, har et 93-gruppe bevis, der fungerer som dokumentation for den enkelte ansattes ret til det forhøjede pensionsbidrag.

Stk. 4. Ansatte, der som personlig ordning har opretholdt medlemskab eller som kan optages i pensionskassen af 1925 eller anden tilsvarende tjenestemandspensionsordning, er ikke omfattet af stk. 1-3.

§ 6. Arbejdstid

Lærere følger arbejdstidsbestemmelserne i bilag 1: Protokollat om arbejdstid mv. for lærere ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning. Arbejdstidsbestemmelserne træder i kraft 1. august 2009.

Cirkulærebemærkninger til § 6, stk. 1:

I perioden 1. april 2008 til 31. juli 2009 følges arbejdstidsbestemmelserne i de (amts)kommunale overenskomster, jf. cirkulære om løn- og ansættelsesvilkår for lærere og ledere ved voksenuddannelsescentre af 27. april 2007, Perst. nr. 050-07.

Stk. 2. Konsulenter følger den til enhver tid gældende aftale om arbejdstid for tjenestemænd i staten. De ansatte er omfattet af bestemmelserne om merarbejdsbetaling.

Cirkulærebemærkninger til § 6, stk. 2:

Konsulenter er dermed også omfattet af bestemmelsen om plustid i aftale om arbejdstid for tjenestemænd i staten.

§ 7. Deltidsansættelse

Deltidsbeskæftigede ydes løn i forhold til den nedsatte arbejdstid med undtagelse af eventuelle tillæg, der ydes uafhængigt af arbejdstiden.

§ 8. Timelønsansættelse

Som timelønnet ansættes lærere, der er beskæftiget med højst 3 timers ugentlig undervisning, eller uanset beskæftigelsens omfang ikke ansættes med henblik på varig beskæftigelse, men som vikarer i forbindelse med ferie, sygdom og lignende eller til anden midlertidig beskæftigelse af op til 3 måneders varighed.

Der ydes 1/1924 af lønnen i henhold til §§ 3, 3a og 4.

1 times undervisning ekskl. pauser aflønnes med timelønnen x 1,8.

1 times undervisning ekskl. pauser ved ordblindeundervisning og danskuddannelse for voksne aflønnes med timelønnen x 1,9.

Timelønnede er undtaget fra arbejdstidsbestemmelserne i bilag 1.

§ 9. Overgangsordning for medarbejdere, der er ansat før den 1. april 2008

De ansatte indplaceres i basislønssystemet på grundlag af den opnåede anciennitet pr. 1. april 2008 med de pr. 31. marts 2008 gældende lønninger. Midlertidige tillæg videreføres for den aftalte periode (idet de omregnes til statslige grundbeløb).

Såfremt den ansatte opnår en løn inklusive centralt aftalte tillæg og inklusive variable kvalifikationstillæg, der eventuelt aftales i forbindelse med indplaceringen, som er lavere end den hidtidige faste løn, udlignes forskellen som et personligt pensionsgivende kvalifikationstillæg (udligningstillæg). Ved beregningen af kvalifikationstillægget (udligningstillægget) ses bort fra funktionstillæg der videreføres. Funktionstillæg, der videreføres, omregnes til statslige grundbeløb.

§ 10. Ikrafttræden

Organisationsaftalen har virkning fra 1. april 2008 og kan af hver af parterne opsiges skriftligt med 3 måneders varsel til en 31. marts, dog tidligst den 31. marts 2011.

København, den 18. december 2008

Lærernes Centralorganisation
Anders B. Christensen

Finansministeriet
P.M.V.
E.B.
Per Gårdsted Jensen

Protokollat om arbejdstid mv. for lærere ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning

§ 1. Procedure og planlægningsinstrumenter

Den årlige overordnede drøftelse

En gang årligt finder en drøftelse sted på det enkelte voksenuddannelsescenter (VUC) i samarbejdsudvalget eller i et andet medbestemmelsesorgan.

Drøftelsen skal omhandle:

- a) de overordnede linjer for time- og fagfordelingen
- b) den pædagogiske linje, herunder særlige indsatsområder, anvendelsen af lærerteam, projektarbejde, IT samt to-lærerordning og lærernes kompetenceudvikling
- c) fælles aktiviteter, udviklingsaktiviteter og møder
- d) tidspunkter for udlevering af planer og vilkår i forbindelse med ændringer af planer, herunder i hvilke situationer almindelige varslings- og ændringsbestemmelser ikke gælder
- e) principperne for tilstedeværelse.

Forud for drøftelsen i samarbejdsudvalget vil det være hensigtsmæssigt, at der mellem ledelse og lærere har været en bred drøftelse af VUC'ets målsætninger, pædagogiske linje mv.

På baggrund af de overordnede drøftelser sker den nærmere fastsættelse af tid til opgaveløsningen i samarbejde mellem ledelse, den enkelte lærer og tillidsrepræsentanten, jf. §§ 3-4.

Stk. 2. VUC'ets ledelse udarbejder i samarbejde med den enkelte lærer/lærerteam og tillidsrepræsentanten en semesterplan for undervisningen for den enkelte lærer/lærerteam samt en plan for lærerens/lærerteamets øvrige aktiviteter. Af semesterplanen skal fremgå lærerens samlede arbejdstid. Arbejdstiden skal være opdelt på aktiviteter, uanset om arbejdet udføres på eller uden for VUC, enten som en aftalt akkord eller med den forventede medgåede tid.

Semesterplanen indeholder følgende:

- a) undervisning
- b) pædagogisk/administrative opgaver
- c) øvrige opgaver, herunder lærerens årlige udviklingssamtale
- d) anden tilstedeværelse, jf. § 2, stk. 3

Der skal være et hensigtsmæssigt forhold mellem tildelte opgaver og den tid, læreren har til rådighed til varetagelsen af det tillagte arbejde.

Stk. 3. Der kan lokalt aftales en kortere planlægningsperiode end kursus-året/semester.

Stk. 4. Semesterplanen kan indeholde aktiviteter, der på planlægnings-tidspunktet ikke er klart defineret, ligesom semesterplanen kan ændres, og aktiviteter kan tilføjes eller fjernes inden for rammerne af § 2, stk. 2. Lærerens planlagte undervisning, forberedelse og andre planlagte aktiviteter skal ved fravær på grund af sygdom, barsel eller andet lovligt forfald, fortsat indgå i lærerens årsopgørelse.

Efteruddannelse eller andre aktiviteter, der måtte blive aftalt under lærerens udviklingssamtale skal indføres i semesterplanen.

Stk. 5. Såfremt forudsætningerne ændres væsentligt, f.eks. ved længerevarende sygdom, barsel mv. i lærerkollegiet, må fastsættelsen af tid tages op til fornyet drøftelse med henblik på aftale om eventuelle ændringer.

§ 2. Arbejdstid, tilstedeværelse, mødeplan og varsler

De anførte lønninger forudsætter fuldtidsbeskæftigelse svarende til 1924 årlige timer, inkl. ferie og fridage.

Stk. 2. I hvert halvår af normperioden skal der mindst planlægges med 850 timer, (inkl. en forholdsmæssig andel af individuel tid) af den samlede årlige arbejdstid på 1924 timer inkl. ferier og fridage.

Stk. 3. På baggrund af arbejdets karakter og indhold drøftes tilstedeværelsen. Såfremt der ikke kan opnås enighed, fastlægger forstander tilstedeværelsen, jf. dog § 3, stk. 2 og § 4, stk. 3.

Stk. 4. For den enkelte lærer udarbejdes mødeplaner (centertid) for lærerens samlede tilstedeværelse på VUC'et, dvs. lærerens skemalagte undervisning, fælles forberedelse og øvrige opgaver mv. Læreren skal normalt have kendskab til omfang og placering af tilstedeværelse på VUC'et mindst 3 uger frem i tiden.

Ved udarbejdelsen af mødeplanen tilstræbes det, at arbejdet tilrettelægges i sammenhæng. Dette sker ligeledes i samarbejde mellem ledelsen, den enkelte lærer og tillidsrepræsentanten.

Stk.5. Den daglige arbejdstid (centertiden) skal så vidt muligt være samlet. Arbejdstiden kan maksimalt deles 64 gange årligt i 2 dele. Ved mødevirksomhed, kulturelle arrangementer og lignende, hvor kontakten til andre grupper gør det hensigtsmæssigt, at dette arbejde udføres i aften timerne, kan arbejdstiden 20 gange ud af de 64 deles i 3 dele.

Cirkulærebemærkninger til § 2, stk. 5:

I forbindelse med kombinationsbeskæftigelse kan tjenesten deles i videre omfang.

Ved delt tjeneste ydes en godtgørelse, jf. § 17 stk.3, hvis tjenesten er adskilt af en pause på 1 time eller mere.

Stk.6. To gange årligt udarbejdes en plan, der angiver den tidsmæssige placering af planlagt undervisning mv. udenfor tidsrummet mandag-fredag kl. 8.00 – 16.00, dog bortset fra prøver.

Stk. 7. Pauser af mindre end ½ times varighed medregnes i arbejdstiden, hvis læreren er forpligtet til at blive på arbejdsstedet og står til rådighed for arbejdsgiveren. Pauser herudover medregnes ikke.

Stk. 8. Lærere kan normalt højst tillægges 750 timer årligt til undervisning.

Stk. 9. Som led i en fleksibel planlægning, hvor der indgår perioder med høje ugentlige arbejdstimetotal, kan der indgås aftale om sammenhængende perioder, hvor læreren ikke er til rådighed for VUC. Det kan dog højst forlanges at 20 dage inkl. antallet af afholdte feriedage ud over 5 uger friholdes på denne måde.

Stk. 10. Mødeplanen kan ændres, hvis uforudsete begivenheder indtræffer. Det kan f.eks. være en lærers længerevarende sygdom, der kræver justering af

den foretagne fordeling af fag og hold mellem lærerne og deraf følgende ændring i undervisningstidens placering.

Tilsvarende gælder, hvis der sker omlægning af undervisningen som følge af udefrakommende aktiviteter, som ikke kan udskydes til den efterfølgende mødeplanperiode, eller hvis undervisning i øvrigt bortfalder eller ændres som følge af forandring i forventede kursisttilmeldinger, i forbindelse med holdoprettelser inden for VUC'ets undervisningstilbud.

Såfremt undervisningsopgaver herudover bortfalder inden for mødeplanperioden, står læreren til rådighed for tjeneste inden for det fastlagte tidsrum.

Stk. 11. Der tilkommer de ansatte fridage efter de for tjenestemænd gældende regler.

Stk. 12. Ved pålagt arbejde på lørdage, søndage eller sønehelligdage gives et tilsvarende antal erstatningsfridage.

Cirkulærebemærkninger til § 2, stk. 12:

Ved opgørelsen af arbejdstid for en erstatningsfridag tæller det antal timer, som den inddragede fridag ville have talt i arbejdstidsopgørelsen, hvis den ikke var blevet inddraget. Det betyder, at erstatningsfridagen tæller 0 timer, hvis der har været arbejde på lørdag eller søndag, men med 7,4 time ved arbejde på en sønehelligdag, f.eks. en skærtorsdag.

§ 3. Centertid

Centertid er betegnelsen for den tid, som ud over lærerens individuelle tid anvendes til udførelse af arbejdet som lærer, herunder undervisning, fælles forberedelse og samarbejde med andre, møder i pædagogisk råd, andre opgaver med tilknytning til undervisningen og VUC'ets øvrige virksomhed samt pauser.

Der kan lokalt træffes beslutning om ekstra tid til forberedelse, herunder til fælles forberedelse og efterbehandling af undervisningsforløb, der kræver særlig forberedelse.

Det kan f.eks. være på grund af kursisternes særlige forudsætninger og/eller undervisningens særlige karakter. Det kan være i forbindelse med undervis-

ningsopgaver, der er meget forskellige fra tidligere undervisningsopgaver, samt opgaver hvor sociale, faglige eller materielle forhold gør sig gældende.

Cirkulærebemærkninger til § 3, stk. 1:

Undervisning foregår, når læreren skaber og fremmer processer, der øger kursistens kompetencer.

Ud over undervisning som holdundervisning og individuel undervisning, finder undervisning i princippet sted ved alle aktiviteter sammen med kursisten/ kursisterne uanset organiseringen, eksempelvis:

1. *Gruppearbejde*
2. *Rådgivning/ sparring/ vejledning*
3. *Løbende evaluering*
4. *Målfastsættelser og evaluering*
5. *Kursistsamtaler*
6. *Ekskursioner/ studierejser*
7. *Sociale og kulturelle arrangementer*
8. *Faglig vejledning af selvstuderende.*

Undervisningen tilrettelægges, så der i videst muligt omfang skabes sammenhæng i de enkelte læreprocesser. Behovet for nødvendige pauser for kursisterne fastlægges enten af ledelsen eller af de involverede lærere og kursister.

Stk. 2. Centertid tilrettelægges og administreres af ledelsen. I centertid foregår arbejdet på VUC'et eller udenfor efter nærmere drøftelse med ledelsen.

Cirkulærebemærkninger til § 3, stk. 2:

I hvilket omfang opgaverne skal løses på VUC'et beror på en lokal vurdering af opgavernes karakter og indhold samt de bygningsmæssige forudsætninger for tilstedeværelse på VUC'et.

Stk. 3. For hver fuldtidsbeskæftiget lærer afsættes af centertid 105 timer til fælles og individuel forberedelse. Timerne tilrettelægges og fordeles blandt VUC'ets lærere efter aftale mellem VUC'ets ledelse og tillidsrepræsentanten, dog således at den enkelte lærer tildeles mindst 50 timer.

Stk. 4. Såfremt der ikke kan opnås enighed om timernes fordeling, anvendes 75 timer pr. fuldtidsbeskæftiget lærer til fælles forberedelse. Timerne planlægges af VUC'ets ledelse til fordeling blandt samtlige lærere, dog således at der af disse tillægges mindst 50 timer til den enkelte lærer. De resterende 30 timer pr. fuldtidsbeskæftiget lærer anvendes til fordeling blandt lærere med mere end

530 timers undervisning til individuel forberedelse. Timerne fordeles i forhold til antallet af undervisningstimer, der overstiger 530 timer ved kursusårets planlægning.

Cirkulærebemærkninger til § 3, stk. 4:

Det er forudsat, at der sker en fordeling af det samlede timetal. I forbindelse med væsentlige undervisningsmæssige ændringer foranlediget af længerevarende fravær eller fratræden skal eventuelle timer til individuel forberedelse ud over 375 fordeles til de lærere, der som følge heraf får tillagt flere undervisningstimer.

Stk. 5. For lærere, der er fyldt 60 år, medregnes yderligere 21 minutter i arbejdstidsopgørelsen pr. times undervisning.

Cirkulærebemærkninger til § 3, stk. 5:

Den ovenfor angivne tid medregnes i det kursusår, hvor undervisningstimerne er placeret. Tiden gives fra begyndelsen af det kursusår, hvori læreren fylder 60 år.

Lærere, der får medregnet tid efter denne bestemmelse, kan ikke få overtidsbetaling. Hvis normen undtagelsesvis overskrides, afspadseres de overskydende timer i den efterfølgende normperiode i forholdet 1:1.

§ 4. Individuel tid

Individuel tid omfatter de funktioner, som til enhver tid knytter sig til lærerens individuelle forberedelse og efterbehandling af undervisningen og til den individuelle forberedelse og efterbehandling af mødevirksomhed. Desuden indgår den tid, læreren anvender, når kursister henvender sig uden for arbejdspladsen. Tiden anses for medgået hertil. Øvrig forberedelse finder sted i centertid, jf. § 3, stk. 1.

Cirkulærebemærkninger til § 4, stk. 1:

Den selvstændige løbende faglige ajourføring som læsning af faglitteratur og faglige tidsskrifter samt faglig orientering på internettet, samlinger og biblioteker finder sted i lærerens individuelle tid.

Stk. 2. For personale, der anvender en væsentlig del af arbejdstiden til andre opgaver end undervisning, f.eks. projektledelse/projektkoordination og bibliotek/mediatek, skal det lokalt aftales hvilke forberedelsesopgaver, der er indeholdt i den individuelle tid. Uddannelsesvejledning, IT-tilsyn, pædagogisk-

administrative opgaver samt projektledelse/projektkoordination og bibliotek/mediatek mv. indgår i semesterplanen med det fulde timetal, men indregnes i årsopgørelsen med faktor 0,85.

Stk. 3. For hver fuldtidsbeskæftiget lærer afsættes 375 timer som individuel tid. Tiden tilrettelægges og administreres af læreren.

Cirkulærebemærkninger til § 4, stk. 3:

Ledelsen kan ikke henvide eller pålægge læreren individuelle eller kollektive opgaver til løsning på en bestemt måde eller et bestemt tidspunkt inden for den individuelle tid.

§ 5. Deltidsbeskæftigelse

For lærere med nedsat arbejdstid reduceres den samlede arbejdstid forholdsmæssigt, herunder andelen af individuel tid, jf. § 4. Desuden reduceres de i § 3, stk. 4 nævnte 530 timer forholdsmæssigt. Ledelsen kan nedsætte timetallet til fælles forberedelse, jf. § 3, stk. 3 - 4.

Cirkulærebemærkninger til § 5, stk. 1:

Ved nedsættelse af timetallet til fælles forberedelse, jf. § 3, stk. 3-4, tages hensyn til, at læreren kan deltage fuldt ud i den fælles forberedelse, der vedrører den pågældendes undervisningsopgaver. Timetallet kan dog ikke være mindre end svarende til en forholdsmæssig nedsættelse.

Stk. 2. Eventuel merbeskæftigelse af midlertidig karakter godtgøres med frihed af samme varighed eller normal timeløn.

Stk. 3. For hver mertime tillægges en 1/3 time individuel tid, jf. § 4.

Stk. 4. Ved merbeskæftigelse af fastere karakter foretages en ændring af lærerens beskæftigelsesgrad (evt. tidsbegrænset).

Cirkulærebemærkninger til § 5, stk. 4:

Pensionsalderoptjeningen for tjenestemænd beregnes på grundlag af den højere beskæftigelsesgrad.

Stk. 5. Såfremt arbejdets samlede omfang ved kursusårets udløb har oversteget den fastsatte arbejdstid for fuldtidsansatte, ydes overtidsbetaling for de timer, der overstiger 1924, jf. § 15.

Cirkulærebemærkninger til § 5, stk. 5:

For lærere med nedsat arbejdstid medregnes sygedage, der ikke er omfattet af en semesterplan, samt ferie og søgnebellidage med et forholdsmæssigt timetal.

Lærere, der er frikøbt til organisationsarbejde, betragtes som lærere med nedsat arbejdstid, idet det årlige timetal nedsættes med frikøbstimerne.

§ 6. Plustid

For at bestemmelserne om plustid, jf. stk. 2-7, kan bringes i anvendelse på arbejdspladsen, skal der indgås aftale mellem ansættelsesmyndigheden og den/de respektive tillidsrepræsentant(er) om, at ordningen iværksættes. Hvis der for en personalegruppe ikke findes en tillidsrepræsentant, indgås aftalen med den forhandlingsberettigede organisation. Iværksættelsesaftalen skal indeholde en opsigelsesbestemmelse.

Cirkulærebemærkninger til § 6, stk. 1:

Vilkårene for plustidsansættelse fremgår af bestemmelserne i organisationsaftalen og skal derfor ikke fastlægges i iværksættelsesaftalen, der alene skal bekræfte de lokale parter enighed om, at plustidsordningen kan anvendes på den pågældende arbejdsplads. Ved eventuel bortfald af iværksættelsesaftalen, løber allerede indgåede individuelle aftaler om plustid videre efter deres individuelle indhold indtil de eventuelt måtte blive opsagt efter de regler, der er fastsat i den individuelle aftale.

Stk. 2. Ansættelsesmyndigheden og den ansatte kan aftale en individuel arbejdstid, der er højere end den i § 2 anførte fuldtidsbeskæftigelse (plustid).

Cirkulærebemærkninger til § 6, stk. 2:

Plustid forudsætter en aftale mellem ansættelsesmyndigheden og den ansatte og bygger således på frivillighed.

Stk. 3. Den individuelt aftalte arbejdstid kan ikke udgøre mere end gennemsnitlig 42 timer om ugen.

Stk. 4. Ved aftale om plustid forhøjes arbejdstiden og lønnen forholdsmæssigt.

Cirkulærebemærkninger til § 6, stk. 4:

Den forhøjede løn udbetales også under fravær, hvor den ansatte har ret til sædvanlig løn, eksempelvis sygdom, barselsorlov, ferie og omsorgsdage.

Den forhøjede løn lægges ligeledes til grund ved beregning af efterindtægt, fratrædelsesbeløb eller andre ydelser, der tager udgangspunkt i den ansattes sædvanlige løn.

Stk. 5. Af den del af lønnen, der overstiger lønnen for fuldtidsbeskæftigelse, indbetaler ansættelsesmyndigheden sædvanligt pensionsbidrag af hele den forhøjede løn.

Stk. 6. En individuel aftale om plustid kan af såvel den ansatte som ansættelsesmyndigheden opsiges til bortfald med 3 måneders varsel til udgangen af en måned, med mindre andet aftales.

Cirkulærebemærkninger til § 6, stk. 6:

Efter varslets udløb vender den ansatte tilbage til den beskæftigelsesgrad, der gjaldt for indgåelse af plustidsaftalen.

Stk. 7. Hvis den ansatte afskediges uansøgt, har den pågældende – uanset et eventuelt aftalt længere varsel – ret til at vende tilbage til den beskæftigelsesgrad, som gjaldt før overgangen til plustid, 3 måneder før fratrædelsestidspunktet.

Cirkulærebemærkninger til § 6, stk. 7:

Arbejdsdirektoratet har tilkendegivet, at arbejdstimer ud over 37 pr. uge, der er præsteret inden for de seneste 3 måneder forud for en ledighedsperiode, i relation til lov om arbejdsløshedsforsikring vil blive betragtet som overskydende timer. Betalingen for disse timer vil derfor påvirke beregningen af eventuelle arbejdsløshedsdagpenge.

Det er derfor aftalt, at en ansat, der afskediges uansøgt, kan vælge at vende tilbage til sin tidligere beskæftigelsesgrad 3 måneder før sin fratreden – uanset om den individuelle plustidsaftale indeholder et længere opsigelsesvarsel.

§ 7. Akkorder

Centertiden kan for den enkelte lærer/lærerteam aftales som akkord.

Stk. 2. Ved en akkord forstås en aftale om, at der fastsættes et bestemt antal arbejdstimer til en nærmere beskrevet opgave.

Timerne anses for medgået til formålet og indregnes i årsopgørelsen.

Stk. 3. Aftale om akkord indgås mellem forstander og tillidsrepræsentanten.

Stk. 4. Akkorder udløber senest med kursusårets udgang.

Stk. 5. Hvis forudsætningerne for akkorden ændres væsentligt, kan denne drøftes med henblik på at aftale eventuelle justeringer.

Cirkulærebemærkninger til § 7, stk. 5:

I forbindelse med indgåelse af aftaler om akkord kan det lokalt overvejes hvilke ændringer, der kan medføre fornyet drøftelse med henblik på at aftale eventuelle justeringer.

Ved væsentlige ændringer af forudsætninger kan der ikke aftales justeringer af akkorder, som medfører, at der ikke udbetales løn under sygdom og barsel.

§ 8. Prøver

Mundtlige prøver

Der kan lokalt indgås aftale om lærerens tidsforbrug ved eksamination og censur ved mundtlige prøver. Ved uenighed medregnes den medgæede tid.

Skriftlige prøver

Stk. 2. Lærerens tidsforbrug ved bedømmelse af skriftlige prøver medregnes i arbejdstidsopgørelsen som antallet af gennemførte bedømmelser ganget med det tidsforbrug pr. bedømmelse, der er fastsat i Undervisningsministeriets regler om undervisning og prøver inden for almen voksenuddannelse.

Cirkulærebemærkninger til § 8, stk. 2:

Der henvises til Undervisningsministeriets cirkulære nr. 22175 af 30. april 1990

Stk. 3. Lærerens tidsforbrug som vagt mv. ved skriftlig eksamen medregnes i arbejdstidsopgørelsen med det faktiske tidsforbrug.

§ 9. Opgaverettelse

Opgaverettelse medregnes i lærerens arbejdstidsopgørelse med følgende time-tal:

Fagrække	Fagtrin	Arbejdstimer pr. kursist pr. modul a 60 timer
Dansk:	Dansk 1:	2,2
	Dansk 2:	
	Modul A	2,3
	Modul B	2,3
	Fremmedsprog	1,5
Matematik:	Matematik 1:	
	Modul A	1,3
	Modul B	1,3
	Matematik 2:	
	Modul A	2,3
	Modul B	2,3
Engelsk/tysk	Sprog 1:	
	Modul A	1,5
	Modul B	1,5
	Sprog 2:	
	Modul A	1,5
	Modul B	1,5
Naturfag:	Naturfag 1:	1,7
	Naturfag 2:	1,7

Stk. 2. Tid til opgaverettelse opgøres på baggrund af det tilskudsudløsende antal kursister.

Cirkulærebemærkninger til § 9, stk. 2:

Det tilskudsudløsende antal studieaktive kursister opgøres 20 pct. inde i et forløb.

§ 10. Uddannelsesvejledning

Til fordeling blandt de lærere, der varetager uddannelsesvejledningen ved centret, afsættes pr. kursusår en timepulje, der beregnes som $15,06 \times 0,85$, jf. § 4, stk. 2, svarende til 12,8 timer pr. årskursist (AVU)

Stk. 2. Timer til vejledning mv. ved FVU og ordblindeundervisning forhandles lokalt. Der kan endvidere indgås lokal aftale om timer til vejledning ved anden undervisning uden for området.

§ 11. Forberedende voksenundervisning

Såfremt der ikke indgås en lokal aftale om vilkår for forberedende voksenundervisning, gælder bestemmelserne i dette protokollat vedrørende individuel tid og tid til fælles forberedelse. Forhold vedrørende planlægning, vejledning, retterreduktioner, prøve/test/screening skal forhandles lokalt.

§ 12. Undervisning mv. ved studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne

Undervisning, eksamination, censur og rettegødtgørelse ved den studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne medregnes i arbejdstidsopgørelsen efter overenskomst for lærere og pædagogiske ledere ved gymnasieskoler mv. (Perst. nr. 062-08).

Stk. 2. For hver time, der i henhold til stk. 1 medregnes i arbejdstidsopgørelsen ydes et tillæg på 24,41 kr. (niveau 1. oktober 1997). Tillægget kan højst ydes for 840 timer årligt.

§ 13. Arbejdstid ved fravær

Ved fravær på grund af sygdom eller andet lovligt forfald indgår tiden i årsopgørelsen med den planlagte tid.

Stk. 2. Ved fravær på grund af godkendt efteruddannelse indgår den medgåede kursustid inklusive rejsetid i årsopgørelsen.

Der kan dog højst medregnes 7,4 timer pr. dag.

Cirkulærebemærkninger til § 13, stk. 2:

VUC kan desuden støtte anden efter- og videreuddannelse ved helt eller delvist at tildele tid til opgaven og/eller helt eller delvist dække udgifter hertil.

§ 14. Årsopgørelsen

Arbejdstiden beregnes ved sammentælling af tid til følgende:

- a) Tid ifølge mødeplan (Centertid)
- b) Individuel tid
- c) Præsterede arbejdstimer herudover
- d) Akkorder
- e) Opgaverettelse
- f) Tid til prøver
- g) Tid til pædagogisk administrativ medhjælp/ inspektor
- h) Uddannelsesvejledning
- i) Afspadsering, herunder afvikling af frihedsopsparing
- j) Timer efter særlig aftale
- k) Ferie og feriefridage indregnes med 7,4 timer pr. dag for fuldtidsbeskæftigede.
- l) Afholdte særlige feriedage indregnes med 6,8 time pr. dag for fuldtidsbeskæftigede.

Cirkulærebemærkninger til § 14, stk. 1:

Tid ifølge mødeplan indeholder bl.a. undervisning, pauser og andre pædagogisk-administrative opgaver.

I det omfang timer efter særlig aftale ikke er indeholdt i mødeplanen, indgår tiden hertil i årsopgørelsen. Timer efter særlig aftale kan f.eks. være:

- a) *Kombinationsbeskæftigelse*
- b) *Tillids- og sikkerhedsrepræsentantarbejde*
- c) *Fagkonsulenttimer*
- d) *Arbejde rekvireret af Undervisningsministeriet som medlemmer af opgavekommissioner, som fagkonsulenter, (ud over den i forvejen fastlagte fordeling af arbejdstiden), som medlemmer af faglige udvalg, efteruddannelse, uddannelsesvejlederuddannelse mv., i det omfang tiden hertil ikke helt eller delvist vederlægges særskilt*
- e) *Vikartimer*
- f) *Faglig vejledning af selvstuderende*
- g) *Forsøgs- og udviklingsarbejde*

Stk. 2. Vikartimer, der læses af lærere, som er fastansatte, eller af tidsbegrænsede ansatte med fuldt timetal, indregnes i lærerens timetal. Indregningen sker hvad enten timerne læses ved det VUC, hvor den pågældende er ansat (hovedstillingen), eller ved et andet VUC.

Stk. 3. Hvis læreren til- eller fratræder i løbet af kursusåret eller i øvrigt kun har været ansat i en del af kursusåret, sker der alene opgørelse af arbejdstiden for den del af året, hvor læreren har været beskæftiget.

Stk. 4. Ved tidsbegrænset ansættelse for mere end en måned, men mindre end et helt kursusår, er fuldtidsarbejdsforpligtelsen = 7,4 timer x antal hverdage (inkl. ferier og sønehelligdage) i ansættelsesperioden.

§ 15. Overtidsbetaling

Beordret og kontrollabelt arbejde, der strækker sig ud over den for fuldtidsbeskæftigede fastsatte årlige arbejdstid, honoreres med overtidbetaling eller afspadsering.

Stk. 2. Ud fra en samlet vurdering af VUC'ets ressourcer afgør forstanderen, om overtid skal honoreres i form af overtidbetaling eller afvikles ved afspadsering.

Stk. 3. Overarbejde, der honoreres med betaling, vederlægges pr. arbejdstime med 1/1924, af den pågældendes årsbruttoløn (årsløn inkl. funktions- og kvalifikationstillæg, herunder udligningstillæg). For hver time ydes 1,33 time med tillæg af 50 pct. . Ved afspadsering ydes frihed af tilsvarende varighed med samme tillæg.

Stk. 4. Planlagt overarbejde ud over 100 timer årligt vederlægges løbende.

Stk. 5. Fratræder en lærer sin stilling, afregnes timer, som ikke er blevet afspadseret, med den på fratrædelsestidspunktet gældende overtimesats.

Stk. 6. For lærere, der ved det 60. år får yderligere tid, jf. § 3, stk. 5, kan der alene ske afspadsering af eventuelle overtimer. Afspadsering sker i forholdet 1:1

Stk. 7. Herudover aftales de nærmere regler lokalt.

§ 16. Arbejdstidsbestemte tillæg

For tjeneste mellem kl. 17.00 og 06.00 betales følgende tillæg pr. time (forskudttidstillæg): 17,03 kr. (1. oktober 1997 niveau).

Stk. 2. For tjeneste på lørdage, søn- og helligdage, mandag indtil kl. 04.00, grundlovsdag og juleaftensdag ydes en ensartet weekendsats, hvor der betales følgende tillæg pr. time (weekendtillæg): 30,46 kr. (1. oktober 1997 niveau).

Stk. 3. Afregning af betalingssatserne foretages i 1/2 timer.

Cirkulærebemærkninger til § 16, stk. 3:

I ulempeberegningen indgår alene den arbejdstid, der er omfattet af semesterplanen eller i øvrigt er beordret eller godkendt, herunder pauser hvor læreren er forpligtet til at være på arbejdsstedet. Ydelserne udbetales således ikke for tid til individuel forberedelse, jf. § 4 og individuel opgaverrettelse, jf. § 9.

§ 17. Godtgørelser

Ved opgørelsesårets afslutning opgøres omfanget af undervisningstimer. For hver time læreren har undervist udover 750 timer, ydes en godtgørelse for hver times undervisning på 68,66 kr. (1. oktober 1997 niveau) pr. time. Godtgørelsen ydes for hver påbegyndt halve time.

Stk. 2. Ved ændringer i mødeplanen som følge af udefrakommende undervisningsopgaver, der sker med et varsel på mindre end 8 døgn, ydes der en godtgørelse på 29,97 kr. (1. oktober 1997 niveau) for de omlagte timer. Tilsvarende godtgørelse ydes i andre tilfælde ved et varsel på mindre end 4 døgn.

Stk. 3. Lærere, hvis tjeneste er delt, således at tjenesten er adskilt af en pause på en time eller mere, jf. § 8, ydes en godtgørelse på 31,65 kr. i grundbeløb (1. oktober 1997 niveau).

Stk. 4. Stk. 1-3 kan fraviges ved lokal aftale.

§ 18. Frihedsopsparing ved aften- og nattjeneste

For hver fulde 37 timers tjeneste, der efter ordre eller ifølge en godkendt årsplan er påbegyndt kl. 14.00 eller senere og strækker sig ud over kl. 17.00 ydes 3 timers frihed.

I stedet for afspadsering kan der, når arbejdssituationen tilsiger det, ydes et tillæg på 3/37 af timelønnen pr. times arbejde i aften-/natperioden. Dette sker under fornøden hensyntagen til den ansattes personlige forhold. Behovet for honorering ved betaling kan drøftes lokalt mellem ledelsen og tillidsrepræsentanten.

Stk. 2. Afspadsering for tjeneste i aftenperioden afvikles time for time og indregnes i årsopgørelsen for det kursusår, som tjenesten omfatter.

§ 19. Flere arbejdssteder

For lærere med flere arbejdssteder fastsætter den ansættende myndighed et hovedarbejdssted. Som hovedregel fastsættes dette som det arbejdssted, hvor hovedparten af tjenesten er placeret.

Stk. 2. Ændring af hovedarbejdssted betragtes som en væsentlig vilkårsændring, bortset fra de tilfælde hvor en ændring af hovedarbejdsstedet medfører en daglig mertransport på 8 km eller derunder.

Stk. 3. Ved tjeneste andre steder end hovedarbejdsstedet anvendes de sædvanlige regler for tjeneste udenfor det faste arbejdssted.

Stk. 4. For lærere, der som led i ansættelsesvilkårene gør tjeneste inden for et nærmere geografisk afgrænset område (et distrikt), kan en institution eller et mødested inden for distriktet eller den pågældendes hjem anvendes som udgangspunkt for beregning af kørselsgodtgørelse og medregning af arbejdstid, jf. reglerne for tjeneste uden for det faste arbejdssted.

Stk. 5. Ved rejser direkte mellem bopæl og andet arbejdssted end hovedarbejdsstedet, medregnes alene den tid, der ligger ud over lærerens befordrings-tid mellem hjem og hovedarbejdssted.

§ 20. Lokale aftaler

Hvor der ikke er nævnt andet, indgås lokale aftaler efter § 1, stk. 3, § 3, stk. 3, § 7, stk. 1, § 8, stk. 1, § 10, stk. 2 og § 11 mellem VUC'ets ledelse og (lokale) repræsentanter for Landsforbundet af Voksen- og ungdomsundervisere (LVU) (pr. 1. januar 2009: Uddannelsesforbundet). Det er forudsat, at LVU

(pr. 1. januar 2009: Uddannelsesforbundet) delegerer kompetencen til tillidsrepræsentanten med mindre helt særlige forhold gør sig gældende.

Cirkulærebemærkninger til § 20, stk. 1:

Der gøres opmærksom på, at protokollatet kan suppleres eller fraviges i henhold til Aftale om decentrale arbejdstidsaftaler, jf. bilag 1 i fællesoverenskomst mellem Finansministeriet og Stats tjenestemændenes Centralorganisation II (COII), Lærernes Centralorganisation (LC), og Overenskomstansattes Centralorganisation (OC).

Stk. 2. Lokale aftaler kan opsiges med 3 måneders varsel med mindre andet er aftalt i den enkelte aftale.

§ 21. Ikrafttræden mv.

Dette protokollat har virkning fra 1. august 2009 og kan opsiges samtidig med organisationsaftalen efter reglerne i samme. Såfremt organisationsaftalen opsiges, betragtes nærværende protokollat samtidig som opsagt.

København, den 18. december 2008

Lærernes Centralorganisation
Anders B. Christensen

Finansministeriet
P.M.V.
E.B.
Per Gårdsted Jensen